

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1968-1969.

6 FEBRUARI 1969.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van
2 december 1957 op de rijkswacht.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **VANDENBERGHE**.

MIJNE HEREN,

Uw commissie voor de Landsverdediging heeft in haar vergadering van 29 januari j.l. onder meer het ontwerp van wet behandeld tot wijziging van de wet van 2 december 1957 op de rijkswacht.

Aangezien de Minister reeds bij vroegere gelegenheden en onder meer ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van de rijkswacht over de bijzondere beschikkingen van dit ontwerp handelde en dan een vrij algemene instemming had gevonden meent hij dat het huidig ontwerp dan ook met ruime meerderheid zal kunnen gestemd worden.

Verder zet de Minister uiteen dat de tekst van dit ontwerp betrekkelijk eenvoudig is en slechts drie artikelen bevat. In het licht van de steeds talrijker wordende taken die door de rijkswacht moeten verzekerd worden wil het ontwerp de opvoering van de getalsterkte van de rijkswacht verzekeren. De wet van 11 april 1960 tot vaststelling van de getalsterkte van de rijkswacht wordt derhalve opgeheven en de artikelen 10 en 13 van de wet van 2 december 1957 worden vervangen.

Het huidig ontwerp beoogt het aantal officieren op te voeren van 350 naar 600 en het aantal onderoffi-

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Vreven, voorzitter; Bologne, Bouwens, Cuvelier, Decoux, De Rore, Descamps, Hougardy, Parmentier, Van Bulck, Vandamme, Van Gronsveld, Vanopbroecke, Van Thilt, Verboven, Vuylsteke, Willems en Vandenberghe, verslaggever.

R. A 7824

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

145 (Zitting 1963-1969) : Ontwerp van wet.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1968-1969.

6 FEVRIER 1969.

Projet de loi modifiant la loi du 2 décembre 1957
sur la gendarmerie.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA DEFENSE NATIONALE (1)
PAR M. **VANDENBERGHE**.

MESSIEURS,

Au cours de sa réunion du 29 janvier dernier, votre Commission de la Défense nationale a examiné notamment le projet de loi modifiant la loi du 2 décembre 1957 sur la gendarmerie.

Le Ministre introduit la discussion en rappelant qu'il a déjà traité à diverses occasions des dispositions principales de ce projet, et plus particulièrement lors de la discussion du budget de la gendarmerie, et qu'il a rencontré un assentiment quasi général; aussi estime-t-il que le projet pourra être adopté à une large majorité.

Le Ministre ajoute que le texte du projet est relativement simple et ne comporte que trois articles. Il a pour but d'augmenter les effectifs de la gendarmerie afin de lui permettre d'effectuer les fonctions de plus en plus nombreuses qu'elle est appelée à remplir. A cet effet, il abroge la loi du 11 avril 1960 fixant les effectifs en officiers et en personnel subalterne de la gendarmerie et il modifie les articles 10 et 13 de la loi du 2 décembre 1957.

Le texte qui vous est soumis tend à porter le nombre d'officiers de 350 à 600 et celui des sous-officiers, bri-

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Vreven, président; Bologne, Bouwens, Cuvelier, Decoux, De Rore, Descamps, Hougardy, Parmentier, Van Bulck, Vandamme, Van Gronsveld, Vanopbroecke, Van Thilt, Verboven, Vuylsteke, Willems et Vandenberghe, rapporteur.

R. A 7824

Voir :

Document du Sénat :

145 (Session de 1968-1969) : Projet de loi.

cieren, brigadiers en rijkswachters van 12.500 tot 15.000 manschappen. Deze verhoging zal bereikt worden enerzijds door overheveling van 50 officieren en 1.500 manschappen uit de drie andere krijgsmachtdeelen en anderzijds door middel van de rechtstreekse aanwerving.

Het is wel begrepen dat zij die door overheveling, binnen het raam van de mobiliteit, naar de diensten van de rijkswacht worden verwezen dit zal gebeuren door de buitenkaderstelling bij hun krijgsmachtdeel.

Talrijke leden van de Senaat hebben meerdere malen gewezen op het toenemend aantal opdrachten die door de rijkswacht moeten vervuld worden. Wij moeten er mede rekening houden dat sedert 1960 het aantal misdaden met één derde is toegenomen en de wanbedrijven verdubbeld zijn.

De aangroei van het autopark, de uitbreiding van het wegennet en van het verkeer in al zijn vormen met de gevolgen van dien eisen de aanwezigheid van een steeds groter aantal rijkswachters.

Steeds meer buitenlanders verblijven in ons land. Dit aantal is thans reeds gestegen tot 655.000 en er mag verwacht worden dat het aantal nog zal toenemen met de jaren door de aanwezigheid van de organismen van de Europese Gemeenschap en de Navo-diensten. Ook de hulp die door de rijkswacht aan de SHAPE te Casteau geboden wordt heeft nieuwe lasten met zich gebracht.

Wat zal er met deze verhoging van het aantal manschappen bereikt worden ?

Een verbetering van de organisatie van de Rijkswacht door een versterking van de territoriale eenheden en de brigades, uitbreiding van de bewakings- en opsporingsopdrachten. Het is bedoeling tot een 4 % encadrering met officieren van de effectieven te komen zoals in Frankrijk dit het geval is. De militairen die overgeheveld worden zullen vooral administratieve, technische en logistieke taken te vervullen hebben waarvoor de specifieke vorming als rijkswachter niet vereist is.

Omwille van budgettaire redenen en om de kwaliteit van de recrutering niet in het gedrang te brengen zal de verhoging over een periode van vijf jaar gespreid worden.

Verder bepaalt de Minister zijn standpunt betreffende de inhoud van een schrijven vanwege het Nationaal Verbond van het Rijkswachtpersoneel waarbij het zich beklaagt dat de heer Minister de Consultatieve Commissie niet heeft geraadpleegd betreffende deze aangelegenheden.

Bedoelde Rijkswachtorganisatie, verklaart de Minister, was op de hoogste gesteld van mijn inzichten en er werden besprekingen gevoerd op mijn kabinet. Dat de Consultatieve Commissie als dusdanig niet werd opgeroepen gebeurde omdat ik dit niet verantwoord achtte. Overigens heeft de Raad van State hierover geen enkele opmerking gemaakt doch wel gewezen op de noodzaak de Ministers van het Openbaar Ambt en van de Begroting te raadplegen.

Bovendien is het de betrokken Minister en het Parlement die verantwoordelijk en bevoegd zijn voor die structuurwijziging.

gadiers et gendarmes de 12.500 à 15.000. Cette augmentation sera réalisée, d'une part, par le transfert de 50 officiers et de 1.500 militaires des trois autres forces armées et, d'autre part, par voie de recrutement direct.

Il est entendu que ceux qui seront transférés aux services de la gendarmerie en application des dispositions relatives à la mobilité, seront placés hors cadre dans leur propre force.

Plusieurs sénateurs ont insisté à diverses reprises sur le nombre croissant de fonctions que doit effectuer la gendarmerie. Il faut tenir compte du fait que, depuis 1960, le nombre de crimes a augmenté d'un tiers et que celui des délits a doublé.

L'accroissement du parc automobile, l'extension du réseau routier et le développement de la circulation sous toutes ses formes, avec les conséquences qui en résultent, requièrent la présence d'un nombre toujours plus important de gendarmes.

Le nombre des étrangers séjournant sur notre territoire s'accroît de plus en plus. Il atteint dès à présent le chiffre de 655.000 et on peut s'attendre à ce qu'il augmente encore au cours des prochaines années en raison de la présence des organismes de la Communauté européenne et des services de l'O.T.A.N. Par ailleurs, l'aide fournie par la gendarmerie au SHAPE à Casteau a entraîné de nouvelles charges.

Quels sont les résultats escomptés de cette augmentation des effectifs ?

Une amélioration de l'organisation de la gendarmerie par l'étoffement des unités territoriales et des brigades ainsi que l'extension des missions de surveillance et de recherches. Le projet permettrait d'atteindre un taux d'encadrement en officiers de 4 %, comme c'est le cas en France. Les militaires transférés seront affectés principalement à des tâches administratives, techniques et logistiques qui ne requièrent pas la formation spécifique de gendarme.

Pour des raisons d'ordre budgétaire, et afin de ne pas compromettre la qualité du recrutement, l'augmentation sera étalée sur une période de cinq ans.

Le Ministre précise ensuite son attitude à l'égard du contenu d'une lettre dans laquelle la Fédération nationale du Personnel de la Gendarmerie se plaint de ce que le Ministre n'ait pas pris l'avis de la Commission consultative sur ces diverses questions.

Cette Fédération, déclare le Ministre, avait été avertie de mes intentions et des pourparlers ont eu lieu dans mon Cabinet. Si la Commission consultative n'a pas été convoquée comme telle, c'est parce que j'estime que cela ne se justifiait pas. D'ailleurs, le Conseil d'Etat n'a formulé aucune observation à ce sujet; mais il a par contre souligné la nécessité de consulter les Ministres de la Fonction publique et du Budget.

En outre, c'est le Ministre intéressé et le Parlement qui sont responsables de cette restructuration et compétents pour la réaliser.

Trouwens de effectieve verhoging raakt niet aan het statuut van het Rijkswachtpersoneel.

Zeker zullen een aantal personen uit de sedentaire diensten naar de politiediensten worden geroepen doch dit zal zo sociaal mogelijk toegepast worden.

De organisatie van de rijkswacht en het recht van beschikking in functie van deze stijging behoren tot de uitvoerende en de wetgevende macht.

Bij bespreking van het statuut kan de Consultatieve Commissie het recht van inspraak bij de structurering eventueel opwerpen.

Tot besluit hoopt de Minister dat gezien de vroegere gunstige reacties die in Kamer en Senaat tot uiting gekomen zijn het huidige ontwerp eenparig of toch met zeer grote meerderheid zal kunnen goedgestemd worden.

Algemene bespreking.

Op een vraag van een commissaris antwoordt de heer Minister dat de overgehevelde militairen het uniform van hun eigen wapen behouden en bijgevolg niet het uniform van de Rijkswacht zullen dragen.

Een paar commissieleden menen dat alhoewel de Raad van State niet heeft geëist dat de Consultatieve Commissie zou geraadpleegd worden het toch soepelder ware geweest dit wel te doen.

Zij hebben echter oog voor het standpunt van de Minister die er een principiekwestie in ziet en begrijpen dat, wanneer iedereen moest geraadpleegd worden, de minister uiteindelijk in zijn werking wordt verlamd.

Overigens heeft de rijkswacht in deze aangelegenheid zich niet te beklagen aangezien de overgehevelde militairen :

- niet het uniform van de rijkswacht zullen dragen;
- het werk als gerechtelijk officier niet zullen uitvoeren;
- de orde niet zullen handhaven bij manifestaties.

Aan het Nationaal Verbond moet objectief worden uiteengezet dat de taak van de rijkswacht volledig behouden blijft en dat zij zullen geconsulteerd worden voor statutaire kwesties.

Een ander commissielid is akkoord met de verhoging voor zoveel die bedoeld is om de rijkswacht te ontlasten van de administratieve taken en bijgevolg vooral kan aangewend worden voor de specifieke taken waarvoor zij opgeleid is zodat de eigen vorming maximaal kan aangewend worden.

De Minister verzekert dat de voorziene maatregelen geen blokkering zijn voor de rijkswacht aangezien de overgehevelde manschappen buiten kader gesteld worden in hun eenheden doch inzake bevorderingen de voordelen van hun specifieke eenheid blijven bewaren.

Vervolgens laat een commissielid opmerken dat hij het ontwerp alleen kan goedkeuren in functie van de

Au demeurant, l'augmentation des effectifs ne porte pas atteinte au statut du personnel de la gendarmerie.

Il est vrai que certains membres du personnel seront appelés à passer des services sédentaires aux services de police, mais cette mesure sera appliquée d'une façon aussi sociale que possible.

L'organisation de la gendarmerie et le droit d'en disposer en fonction de cette augmentation des effectifs appartiennent aux pouvoirs exécutif et législatif.

Lors de la discussion du statut, la Commission consultative pourra éventuellement invoquer son droit de participer aux délibérations relatives à la restructuration.

Le Ministre conclut en exprimant l'espoir que, vu les réactions favorables qui se sont déjà manifestées à la Chambre et au Sénat, le projet pourra être voté à l'unanimité, ou du moins à une très large majorité.

Discussion générale.

En réponse à un commissaire, le Ministre précise que les militaires transférés conserveront l'uniforme de leur propre force et, par conséquent, ne porteront pas celui de la gendarmerie.

Des membres estiment que, si le Conseil d'Etat n'a pas exigé que le Ministre prenne l'avis de la Commission consultative, celui-ci aurait cependant fait preuve de plus de souplesse s'il avait procédé à cette consultation.

Néanmoins, les intervenants comprennent le point de vue du Ministre, qui y voit une question de principe, et ils se rendent compte que si tout le monde devait être consulté, le Ministre s'en trouverait finalement paralysé dans son action.

D'ailleurs, la gendarmerie n'a pas à se plaindre à ce sujet, puisque les militaires transférés :

- ne porteront pas l'uniforme de la gendarmerie;
- n'effectueront pas les missions incombant aux officiers de police judiciaire;
- ne seront pas chargés du maintien de l'ordre en cas de manifestations.

Il faudra exposer objectivement à la Fédération nationale que la mission de la gendarmerie est intégralement maintenue et lui donner l'assurance qu'elle sera consulté sur les questions statutaires.

Un autre commissaire marque son accord sur l'augmentation des effectifs dans la mesure où elle vise à décharger la gendarmerie des tâches administratives, ce qui permet de l'affecter surtout aux missions spécifiques en vue desquelles elle a reçu une formation spéciale, qui pourra ainsi trouver son emploi maximal.

Le Ministre donne l'assurance que les mesures prévues n'impliquent aucun blocage pour la gendarmerie, du fait que les effectifs transférés seront placés hors cadres dans leur propre force mais conserveront en matière de promotions les avantages accordés dans leur unité.

Un membre déclare qu'il ne pourra adopter le projet qu'en fonction des problèmes spécifiques de la

specifieke probleem van het verkeer en de orde-handhaving; hij kan echter niet akkoord gaan zo de thans beoogde maatregelen in de richting wijzen van het geven van een stijgend beroepskarakter aan het leger.

Hierop antwoordt de Minister dat deze maatregelen niet liggen in de richting van de verdere uitbouw van een beroepsleger. Voor het leger zelf wordt wel een verhoging van het percent beroepsmilitairen nagestreefd. De rijkswachters zullen overigens voor de handhaving van de orde enkel beschikken over de lichte bewapening van vreedstijd met uitsluiting van de oorlogsbewapening.

De Minister beantwoordt bevestigend de vraag van een commissielid of de dienstname bij de rijkswacht de vervulling van de militaire dienstplicht inhoudt.

Hetzelfde lid is ook de mening toegedaan dat men voor de tweetaligen niet te streng mag zijn in de toelatingsexamens vooral in de streken waar tweetaligen noodzakelijk zijn.

De Minister meent dat hier eerder op een individueel geval bedoeld wordt maar dat eenieder toch moet akkoord gaan dat het ontwikkelingspeil van de rijkswachter ongeveer dit van een A3 moet zijn.

Op een vraag van nog een ander commissielid bevestigt de Minister dat de 1.500 manschappen beneden de rang van officier niet uitsluitend onderofficieren zullen zijn. Ook voor wat de officieren van de verschillende graden betreft zal er overgeheveld worden inzake de graden volgens de noodwendigheden.

Artikelsgewijze bespreking.

Eerste artikel.

Een commissielid vraagt of aangewezen moet begrepen worden als ambtshalve aangeduid. De Minister zegt dat op aanvraag zal aangewezen worden.

Dit artikel wordt met algemene stemmen aangenomen.

Artikel 2.

Op een vraag antwoordt de Minister dat hier uitsluitend bedoeld wordt op militairen behorend tot het actief kader en niet dienstplichtigen. Trouwens artikel 10 van de wet van 2 december 1957 slaat uitsluitend op het actief kader.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 3.

Dit artikel wordt bij eenparigheid van stemmen aanvaard.

Het ontwerp in zijn geheel alsmede dit verslag zijn met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
G. VANDENBERGHE.

De Voorzitter,
R. VREVEN.

circulation routière et du maintien de l'ordre; mais il ne pourrait marquer son accord si les mesures envisagées devaient impliquer qu'on s'engage dans une voie qui doit aboutir à la création d'une armée de métier.

Le Ministre répond que ces mesures ne se situent aucunement dans la perspective de la mise sur pied d'une armée de métier. Toutefois, en ce qui concerne l'armée proprement dite, on s'efforce d'augmenter le pourcentage de militaires de carrière. Par ailleurs, les gendarmes ne disposeront, pour le maintien de l'ordre, que de l'armement léger du temps de paix, à l'exclusion des armes de guerre.

Un commissaire ayant demandé si celui qui s'engage dans la gendarmerie satisfait en même temps à ses obligations de milice, le Ministre lui répond par l'affirmative.

Le même membre estime d'autre part qu'il ne faut pas être trop sévère en matière de bilinguisme, lors des examens d'admission, surtout pour les régions où il est indispensable d'avoir des gendarmes bilingues.

Le Ministre pense que l'intervenant vise plutôt un cas individuel mais que chacun doit reconnaître que le niveau de formation d'un gendarme doit être voisin du niveau A 3.

En réponse à un autre membre, le Ministre confirme que les 1500 militaires au-dessous du grade d'officier ne seront pas uniquement des sous-officiers. De même, en ce qui concerne les officiers de tout grade, les transferts auront lieu selon les besoins.

Discussion des articles.

Article premier.

Un commissaire demande si le terme « désignés » doit s'entendre au sens d'une désignation d'office. Le Ministre répond que les désignations se feront sur demande.

L'article est adopté à l'unanimité.

Article 2.

A la question d'un membre, le Ministre répond qu'il s'agit ici exclusivement de militaires appartenant au cadre actif et non de miliciens. D'ailleurs, l'article 10 de la loi du 2 décembre 1957 se rapporte uniquement au cadre actif.

L'article est adopté à l'unanimité.

Article 3.

Cet article est adopté à l'unanimité.

L'ensemble du projet a été adopté à l'unanimité, ainsi que le présent rapport.

Le Rapporteur,
G. VANDENBERGHE.

Le Président,
R. VREVEN.